

vluchten, zijn terugkeer, de val van Saul en de dood van Jonathan vormen de kern van het verhaal dat we gaarne aanbevelen.

2058

Het door *Toos Blom* prettig geschreven boek *Musica* behandelt de ontwikkeling der muziek in de vorm van een soort sprookje. In een reeks beschrijvingen en close-ups wordt telkens iets verteld van een bepaald tijdperk, van een bepaald volk, van bepaalde muziekvormen. Aldus worden de markante lijnen en punten

naar voren gebracht op een voor de jeugd bevattelijke wijze. Misschien is de toon voor de oudere jeugd iets te kinderlijk, maar dit boek laat zich met genoegen lezen.

2059

Hanny's blijde zomer, door *Netty Koen-Conrad*, is een roman voor oudere meisjes. Hanny is bezig, een verveeld, verwend luxe-vrouwetje te worden, als de zaak van haar man misgaat. Dan neemt ze mensen in huis en vindt in het werken en zorgen haar geluk terug. Als de baby zich aankondigt, krijgt ook haar man

Mogen wij u voorstellen:

K. VAN DER GEEST

27 November jl. is Klaas van der Geest vijftig jaar geworden. U weet dus dat hij in 1903 geboren is, op Schiermonnikoog. *Dus* ging hij naar zee „omdat er anders niets was” op Schiermonnikoog. Na de Lagere School volgde de Zeevaartschool. Daarna zwierf hij over alle wereldzeeën. Tussen lucht en water, turende naar de verre horizonden, ontstonden zijn eerste verhalen.

In de dertiger jaren werd hij het slachtoffer van de tanende scheepvaart. Van der Geest gooide het roer om en ging zich aan de letteren wijden. Zijn verhalen vestigden allengs zijn naam en het was met deze leerschool achter zich, dat hij in 1937 kon debuten met zijn opmerkelijke roman *Eiland in de Branding*. In 1950 is zijn Drentse roman *Gezegend is het land* bekroond.

Een gesprek met Van der Geest voor de *Idil-Gids* gaat evenwel niet over zijn romans, maar over jeugdlectuur.

Hoe hij tot het schrijven van jeugdboeken gekomen is, weet hij eigenlijk zelf niet. „Misschien door mijn kinderlijke geest” zegt hij. En als hij dan zijn plezier in het leven en zijn ontroeringen als bronnen noemt, moet hem van het hart: „Het schrijven van jeugdboeken staat niet in hoog aanzien bij de Nederlandse auteurs. Dat wordt de laatste jaren een beetje beter; schrijvers van naam wagen zich er aan, maar helemaal au sérieux neemt

men het toch niet. Kijk er onze letterkundige handboeken maar eens op na. — Zelf deed ik de ervaring op, dat de uitgever van mijn romans aanvankelijk niets voelde voor jeugdboeken, die ik aanbood. En ik moest me lange tijd beperken tot het schrijven van verhalen (voor *De Merel*, maandelijks bijvoegsel van *Het Kind*). Pas toen ik van uitgeverij Ploegsma het verzoek kreeg een jongensboek te schrijven over de jeugd van Stanley was ik in de gelegenheid groter werk te publiceren. Dat eerste jeugdboek — *Reis rond Kaap Hoorn* — beleefde sinds 1940 drie drukken. Onlangs werd zelfs een gehele oplaag aangekocht voor gebruik op scholen in Zuid-Afrika.”

Dat succes werd gevolgd door andere, waarvan we noemen *Pieters Pieterszoon*, *De Schrik der Wadden*, jongensboeken,

weer een goede baan en komt alles in orde. Een blij levensverhaal.

De ontspanningsroman *Het meisje José*, door *Ans van Breda*, verhaalt in vlotte stijl, dat het ouderloze meisje José genoodzaakt is als fotograaf-model haar brood te verdienen. Plotseling wordt ze door een rijke Engelsman „ontdekt” als diens zuster, die op 4-jarige leeftijd vermist zou zijn. Natuurlijk blijkt die bloedverwantschap niet te bestaan en trouwt José met haar vermeende broer. Ondanks de vele onwaarschijnlijkheden wel een gezellig verhaal.

Maria Rosseels zorgde voor een Spiegheiken-vervolg: *Nieuw dagboek van Spiegheiken*. Spiegheiken wordt groter en de liefde komt in haar leven. Toch weet de schrijfster te voorkomen, dat dit dagboek een journal d'amour wordt en Spiegheiken is nuchter genoeg om haar geest ook bezig te houden met tientallen andere levensaspecten. Na de kostschool komt nu het volle leven en ook hier is de kijk van Spiegheiken verrassend helder. Levenschte, boeiende en verruimende lectuur.

Van *Wijmie Fijn van Draat* verscheen *Het spel gewonnen*. Loekie en Marianne zijn dikke vriendinnen. Ze zitten in de hoogste klas van het gym en moeten iedere dag met een stel andere leerlingen van hun dorp per trein naar school. Van dat gezellige troepje beschrijft dit boek de feestjes, avonturen, moeilijkheden, enz. De prettige teamgeest vormt een opvoedkundige waarde.

Fenna Feenstra is de auteur van *Langs eigen wegen*. Deze „roman voor jonge mensen” geeft de omvangrijke oorlogsherinneringen van een jongeman, Bob, en een jong meisje, Joek, wier wegen tenslotte in Indonesië samenkomen. We lezen over de slag om Arnhem, de hongerwinter, de illegaliteit, de Engelandvaart, enz. Vooral de episoden uit het chaotisch Indië bevatten veel interessante bijzonderheden. Om allerlei passages uit het veelbewogen leven der hoofdpersonen is dit boek ongeschikt voor niet-volwassenen. Joek wordt altijd en overal door mannen belaagd, hetgeen vaak vrij rea-

2060

2061

2062

2063

listisch beschreven wordt, en heeft een liefdesverhouding met een getrouwde man. Bob leert als zeeman het sexuele leven kennen in havenkwartieren en ook dat is geen bakviskost. De stijl is vooral in de eerste helft vaak bar slecht. Ergens wordt afwijzend gesproken over geloof in het bestaan van een „fantastische” hel. Een christelijk schoolmilieu wordt zwaar gechargeerd en tot een caricatuur ge-
maakt.

2064

We sluiten deze kroniek met het tweede deel van *De avonturen van Judi*, door Willy Vandersteen. Ofschoon dit tweede deel, *Het wrekende vuur*, zich beter aan de bijbel houdt, treedt de gefantaseerde figuur van Judi zo sterk, ook actief handelend, op de voorgrond, dat het oordeel nauwelijks milder kan zijn dan over het eerste deel (zie *Idil-Gids* Oct. 1953, blz. 41, no. 1821). Nadat Judi het bij de heidense volkeren niet meer kan uithouden, trekt hij verder en komt in aanraking met de herders van Lot. Hij redt Isma, krijgt een baantje bij Abraham en maakt heel de historie van Abraham mee. Met Jacob en Ezau en de vermelding van Benjamin komt dit deel tot een eind. Jonge lezers kunnen onmogelijk de fictie onderscheiden van de waarheid. Eerbied voor Gods Woord kan o.i. door zo'n beeldroman toch wel moeilijk bereikt worden.

ANDERE LECTUUR VOOR JONGE MENSEN

Handenarbeid vraagt onze aandacht: *Ruth Zechlin* is op het gebied van handenarbeid een autoriteit. De Nederlandse bewerking van haar boek, *Wat onze handen kunnen maken*, Handenarbeid voor iedereen, komt bovendien op een tijdstip waarin de op zelfwerkzaamheid gerichte vrijetijdsbesteding in gezin en jeugdclub, een nieuwe bloei tegemoet schijnt te gaan. Vooral degenen die leiding geven

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

en 'n boek voor oudere meisjes: *Janneke*. Als we zijn mening vragen over de plaats van het jeugdboek op de Nederlandse markt, krijgen we ten antwoord: „Die schijnt voor vele, goede uitgevers weinig aantrekkelijk. Waarschijnlijk omdat de prijzen veelal belangrijk lager liggen dan die van romans. Als auteur sta ik daar een beetje anders tegenover en ik kan vaststellen, dat de omzet van jeugdboeken aanmerkelijk hoger ligt dan die van romans. Kan ik bij verschillende van mijn jeugdboeken op 2 of 3 herdrukken wijzen, bij romans bereikt men dit zeker niet zo spoedig. Bovendien blijft een jeugdboek in de regel langer „leven” dan een roman.”

Van der Geest vindt ook het contact tussen auteur en lezer bij de schrijver van jeugdboeken inniger dan bij de romanschrijver en zijn publiek. Uit zijn archief illustreert hij dat. Wegens plaatsgebrek moeten wij onze lezers die illustratie onthouden.

Van taak en roeping van de schrijver voor de jeugd geeft hij zich nooit veel rekenschap: „Ik kan daar natuurlijk een heel aardige theorie over opzetten, maar bij het schrijven doe ik dit zelden. Een paar Amerikanen hebben een boekje geschreven *How to write for children*. Ze geven daarin allerlei recepten, maar komen tot de conclusie: als u al deze voorschriften stipt opvolgt en u kunt niet schrijven, komt er toch geen goed jeugdboek. Dit vindt ik nogal sympathiek, en met hun recept heb ik *De Schrik der Wadden* geschreven, dat volgens Idil en niet alleen volgens Idil heel goed moet zijn.”

2065

Interessant is ook de volgende ontboezeming: „Voor lezingen, die ik af en toe eens houd, moet ik soms stapels jeugdboeken doorworstelen. En dan is het telkens weer een sensatie om te bemerken, dat die stapels nog slechts een klein deel zijn van de hele productie, die elk seizoen op de markt wordt gegoooid. Een enkele keer krijg je dan het werkelijk benauwend gevoel, dat het kleine beetje koren verloren gaat in de overweldigende massa kaf. We kunnen — gelukkig maar! — de kafproducenten niet verbieden hun afval te verkopen als ze daar kans toe zien. We kunnen alleen hopen en vertrouwen, dat voorlichting als verstrekt door Idil en het Studiecentrum voor Jeugdlectuur een gunstige invloed hebben.”

Zijn principiële houding is ons uit het hart gegrepen:

„Wat mij in deze tijd van mechanisatie bijzonder waardevol lijkt zijn de boeken die vóór alles onze jeugd zedelijk vormen. Tegenover de beklemmende bedreiging van de techniekambidding in de beide grote wereldmachten, Amerika en Rusland, kunnen wij, kan onze jeugd zich slechts verweren zolang ze geestelijk sterk blijft in het besef, dat er toch nog iets boven alle mechanisering uitgaat en dat de waarde van de mens niet wordt bepaald door de snelheid van de auto die hij bestuurt of door de hoogte die zijn vliegtuig heeft kunnen bereiken.

Waar de niet-confessionele auteurs een behoorlijk oplagecijfer veelal trachten te bereiken door als onderwerp voor hun boeken te kiezen iets dat in het belangstellingscentrum van onze jeugd ligt — sport en techniek — ligt hier m.i. een

aan dit werk, zullen in dit boek menige bladzij vinden die niet alleen tot nieuwe ideeën inspireert, maar die ook de uitvoering er van met rijk illustratiemateriaal begrijpelijk maakt. Waar het boek inhaakt op kerkelijke feestdagen, zoals Kerstmis en Pasen (midwinter en paashaas!) kan het een katholiek maar matig bekoren. De adventszondagen betekenen voor hem iets méér dan vergulde noten en bij St. Nicolaas denkt hij aan iets anders dan aan een folkloristisch verschijnsel met Wodan-achtergrond. Onder dit voorbehoud aanbevolen.

Rietvlechten, door *P. Lantinga*, is een praktische handleiding. Na een klein stukje geschiedenis volgt de uiteenzetting van het materiaal, en verder wordt de hele werkwijze beschreven aan de hand van zeer vele en mooi geïllustreerde voorbeelden. Een nuttige tijdspassing die smaak en fantasie ontwikkelt. 2066

Er is een nieuwe reeks opgezet, „De Sprookjeswereld”. Als eerste deel verscheen *Sprookjes van Azië*, door *R. M. Dalang*. De bloemlezer heeft een voortreffelijke keus gemaakt, gevarieerd en kwalitatief bijzonder goed. 2067

Het boekje *Fabeltjes voor grote mensen*, door *Dorosmay Janos*, bevat in goede vertaling 89 fabels, die in 1936 in het Hongaars zijn geschreven. Vele er van verdienen een plaats naast de klassieke fabels van Aesopus en La Fontaine, o.a. een paar aardige varianten op de bekende fabel van de raaf en de vos. 2068

Theo Vesseur vraagt onze aandacht voor *Improviseren en dramatiseren met kinderen*. Hij vertelt van zijn eigen ervaringen en dit geeft aan het boekje een aparte bekoring. Bijzonder aanbevolen voor beginners, omdat er zo duidelijk in uitkomt hoe men beginnen moet, o.a. met „stomme ambachten” en „opdracht-pantomimes”. 2069

Voor de gymnasiasten verschenen twee heerlijke boeken:

M. A. Schwarz verzamelde en vertaalde de „bundel verhalen uit de klassieke oudheid” *Barnsteen*, bevattende prachtige stukken uit het heldendicht, het drama, de lyriek, de historie, uit brieven, rap- 2070

porten en fabels. Ook de lichtere Muze is goed vertegenwoordigd. De toelichting is sober en suggestief. De illustraties bijzonder fraai.

2071

De Fin *Göran Schildt* heeft een meesterlijk reis- en kunstboek over Griekenland geschreven, n.l. *In Odysseus' kielzog*. Hij maakt met zijn vrouw een zeiltocht op de „Daphne”, start in Rapallo-Lavagna, zeilt langs de oude Etrurische kust, beschrijft Etruskische steden en bezingt het oude en moderne Griekenland. Alle belangrijke centra in Griekenland worden bezocht, en telkens worden er visies aan vastgeknoopt die het lezen overwaard zijn. De godsdienstige kant komt vrijwel niet ter sprake. — Een frisse bijdrage voor een beter begrip van het oude cultuurland. Vrienden van de antieke cultuur van harte aanbevolen.

Slot „Mogen wij u voorstellen”

zeer belangrijke taak voor de confessionele auteurs, katholieke zowel als protestants-christelijke, die er zich echter wel rekenschap van hebben te geven, dat ze zelfs wanneer ze het beste recept gebruiken, nog geen jeugdboek produceren als ze niet kunnen schrijven.”

We hopen dat Van der Geest ons nog veel mooie, beginselvaste jeugdboeken verschaft.

L. v. d. H.

DR DOLITTLE SERIE

Een serie kinderboeken die elk kind gelezen moet hebben

DE GESCHIEDENIS VAN Dr. DOLITTLE

4e druk 136 blz. Geb. f 2.95

DE ZEEREIZEN VAN Dr. DOLITTLE

2e druk 240 blz. Geb. f 3.95

HET POSTKANTOOR VAN Dr. DOLITTLE

2e druk 232 blz. Geb. f 3.95

Keurraad register No. 1716

Dr. Dolittle is de enige mens ter wereld die de taal der dieren verstaat. Hij heeft verschillende huisvrienden: Toe-toe de uil; Tjiep-tjiep de straatmus; Dip-dip de cend; Grub-grub het varken; Polynesia de papegaai en vele andere.

Het zijn boeken vol heerlijke nonsens waarvan jong en oud zal genieten.

Dit is het werk van een Kinder-vriend in de beste zin van het woord.

In de boekhandel verkrijgbaar

G. B. VAN GOOR ZONEN'S U.M.N.V.
's-Gravenhage